

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„COSTIN C. KIRIȚESCU“

Vol. 435

Colectia
BIBLIOTECA ECONOMICĂ

Seria
**Probleme
economice**

**CONCURENȚA
ANALIZĂ ECONOMICĂ
ȘI INSTITUȚIONALĂ**

Cristiana MATEI

ISBN 978 - 973 - 159 - 177 - 3

Centrul de Informare și Documentare Economică

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„COSTIN C. KIRIȚESCU”
Centrul de Informare și Documentare Economică

CONCURENȚA

ANALIZĂ ECONOMICĂ ȘI INSTITUȚIONALĂ

Cristiana MATEI

Centrul de Informare și Documentare Economică

Editat de CENTRUL DE INFORMARE ȘI DOCUMENTARE ECONOMICĂ
REDACTOR-ȘEF – VALERIU IOAN-FRANC

Redactor: ADELINA BIGICĂ
Concepție grafică, machetare și tehnoredactare: VICTOR PREDA
CIDE/STUDII/PROBLEME: Prob-CristinaMatei_435.doc

Redacția și administrația: București, Calea 13 Septembrie nr. 13, sectorul 5,
cod poștal 050711, telefon: 0040-21-318 24 38, telefax: 0040-21-318 24 32
Adresa poștală: București 5, căsuța poștală 5-72

Materialele cuprinse în acest volum pot fi reproduse numai cu aprobarea
conducerii Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”.

Volumele seriei pot fi identificate și comandate fie în colecție anuală, respectiv ISSN 1222-5401,
fie pe fiecare titlu în parte, respectiv pe ISBN alocat fiecărui volum.

Pentru volumul de față: ISBN: 978-973-159-177-3

Cuprins

1. INTRODUCERE	5
2. CONCURENȚA - ANALIZĂ ECONOMICĂ ȘI INSTITUȚIONALĂ.....	7
2.1 Instituții internaționale	9
2.1.1 <i>Convenția Uniunii de la Paris</i>	9
2.1.2 <i>Acordul General pentru Tarife Vamale și Comerț</i>	10
2.1.3 <i>Organizația Mondială a Comerțului</i>	12
2.2 Instituții europene.....	17
2.2.1. <i>Parlamentul European și Consiliul European</i>	17
2.2.2. <i>Comisia Europeană</i>	18
2.3 Instituții naționale. Consiliul Concurenței	22
2.3.1. <i>Principii</i>	23
2.3.2. <i>Organizarea Consiliului Concurenței</i>	25
2.3.3. <i>Atribuții</i>	27
CONCLUZII	31
BIBLIOGRAFIE.....	32

Rezumat: *Lucrarea evidențiază importanța competiției în cadrul unei economii ținând seamă de faptul că din interacțiunea forțelor cererii și ofertei se formează prețul pe diferitele structuri (tipuri) ale pieței, fiind deduse reacțiile agenților economici (cumpărătorilor și vânzătorilor) la semnalele emise de prețurile de pe piețele respective.*

Astfel aducem în atenție una dintre cele mai importante și interesante probleme care preocupă lumea contemporană – modul cum funcționează piețele.

Susținerea competitivității reprezintă o importanță majoră iar măsura în care va fi susținută poate să creeze condițiile unei creșteri economice.

Creșterea economică este una dintre cele mai de actualitate probleme ce preocupă lumea contemporană, iar măsura în care aceasta își atinge scopul și este de durată putem vorbi de o dezvoltare sustenabilă. Criza economică și financiară pe care o traversăm ne pune în postura de a reanaliza fenomenele și legile economice ținând seamă de comportamentul uman, de a promova utilizarea cât mai eficientă a resurselor limitate de care dispunem, în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate dar corelat cu o grijă pentru protecția mediului în care trăim.

Grija pentru mediul în care ne derulăm viața, trebuie să fie una majoră, în așa fel încât și generațiile care vor urma să se bucure de aceleași condiții sociale și de viață de care și generațiile anterioare dar și ale noastre au beneficiat.

Problematica resurselor limitate ne aduce în prim plan necesitatea de analiză a competitivității prin prisma modalităților de formare a prețurilor, în ringul unde acestea sunt determinate respectiv piața - ca instituție centrală în jurul căreia gravitează întreaga activitate economică.

Cuvinte-cheie: competiție, concurență, cerere, ofertă.

1. INTRODUCERE

Piața, categorie specifică economiei de schimb, exprimă ansamblul relațiilor generate de actele de vânzare-cumpărare, împreună cu fenomenele legate de manifestarea cererii și ofertei și în conexiune cu spațiul și timpul în care acestea se desfășoară.

Piața a devenit necesară și a apărut atunci când funcția consumului s-a separat de funcția producției, ea fiind – în trecut ca și în prezent – o consecință inevitabilă a acestui proces. De-a lungul timpului piața s-a dezvoltat atât în lărgime cât și în adâncime, devenind o realitate tot mai complexă. Neîndoielnic, saltul calitativ în evoluția procesului istoric de dezvoltare a pieței a avut loc odată cu afirmarea sistemului economiei capitaliste. Caracteristic acestui sistem este existența unei ample rețele de piețe interrelaționate și care, în unitatea lor, alcătuiesc mecanismul economiei concurențiale de piață.

În acest context, definirea sintetică, concisă a pieței contemporane este dificilă și chiar inoperantă. Cu alte cuvinte, datorită mării complexități și diversități a structurilor sale caracteristice, există o varietate de abordări și mai multe unghiuri de vedere sub care poate fi privită și definită piața, fiecare încercând să ofere o imagine cât mai apropiată de sensul contemporan al acesteia. Toate punctele de vedere exprimate au însă ca elemente fundamentale ce definesc piața, relațiile dintre vânzători și cumpărători sau cadrul în care se manifestă cererea și oferta. Astfel, profesorul francez Abraham Frois arăta că piața unui bun poate fi definită ca loc de întâlnire, la un moment dat, a dorințelor cumpărătorilor exprimate prin cererea lor și a dorințelor producătorilor exprimate prin oferta lor.

Așadar, piața este considerată, înainte de toate, drept spațiu economic în care se exprimă și se întâlnesc cererea și oferta, ai căror purtători sunt agenții economici în calitate de cumpărători și de vânzători. Pe o anumită piață, cererea și oferta se găsesc una față de alta într-un anumit raport de mărime, în funcție de care se formează și evoluează prețurile la care se vând și se cumpără mărfurile. Nivelul și evoluția prețurilor determină comportamentul agenților economici, orientându-i cât și ce să cumpere sau să ofere pe piață. Agenții economici care acționează pe aceeași piață intră, astfel, în relații de concurență sau competiție, în cadrul cărora fiecare caută să-și maximizeze scopurile urmărite. Piața funcționează astfel ca un mecanism cu autoreglare, al cărui regulator este concurența.

Elementele evidențiate mai sus definesc în esență piața, instituția centrală în jurul căreia gravitează viața economică. Într-o economie de piață concurențială, mecanismul pieței este acea forță impersonală ("mâna invizibilă") care coordonează alegerile și acțiunile tuturor agenților economici și, în ultimă instanță, reglează viața economică de ansamblu. "Acest mecanism – arată economistul

american L. Atkinson – este remarcabil datorită ușurinței cu care coordonează multitudinea de decizii care trebuie luate pentru a asigura felurite bunuri și servicii corespunzătoare în cantitățile potrivite, care să ajungă la locurile potrivite în mâinile potrivite și la timpul potrivit.”

2. CONCURENȚA - ANALIZĂ ECONOMICĂ ȘI INSTITUȚIONALĂ

Dezvoltarea economică pe plan mondial, după anii 1850, a dus la accelerarea schimburilor comerciale și în mod firesc au apărut instituții și reglementări în domeniul concurenței.

Instituțiile economice au apărut în țările puternic dezvoltate în funcție de performanțele economice astfel că acestea au „dobândit în timp și spațiu, forme extrem de variate ce imprimă amprente particulare asupra performanței economice.”¹

În doctrina de specialitate mai mulți autori definesc în mod diferit instituțiile economice. Astfel, Douglass North definește instituțiile ca fiind: „constrângeri umane concepute ca reguli formale (constituții, legi, drepturile de proprietate) și restricții informale (sanțiuni, tabuuri, obiceiuri, tradiții, cod de conduită), care contribuie, de obicei, la perpetuarea ordinii și siguranței într-o piață sau societate. Gradul în care acestea sunt eficiente este supus diferitelor circumstanțe, cum ar fi forța limitată a guvernelor, lipsa de organizare statală sau prezența puternică a percepțelor religioase.”²

O instituție este definită, după John R. Commons, ca fiind acțiunea colectivă care direcționează acțiunile de control, eliberează și extinde acțiunile individuale³.

Prin studierea instituțiilor economice, Avner Greif⁴ arată că unele țări sunt bogate și altele sărace, ele oferind fundații ale piețelor privind asigurarea de contracte, atribuirea eficientă, protejarea și modificarea drepturilor de proprietate, motivarea specializărilor și de schimb.

Dacă instituțiile sunt bune, încurajează producția prin promovarea de economii, investiții în resursele umane, favorizând bunăstarea, mobilizarea în comun a resurselor și politici necesare pentru furnizarea de bunuri.

Trebuie precizat faptul că există o distincție între instituțiile formale și cele informale. Astfel, în timp ce pentru instituțiile formale „impunerea se realizează de către stat, prin canale oficiale, pentru cele informale, impunerea se realizează prin

¹ Nicoleta Ramona Bundă, „Instituțiile și performanța macroeconomică”, Școala postdoctorală academică în economie, SPODE, Academia Română, București, 2012.

² Douglass North, „Institutions”, *The Journal of Economic Perspectives*, 1991. p. 97–112.

³ John R. Commons, „Institutional Economics”, *American Economic Review*, vol. 21 (December 1931), pp. 648–657.

⁴ Avner Greif, *Institutions and the Path to the Modern Economy: Lessons from Medieval Trade*, Paris, 2006.

ocultarea mecanismelor formale sub eventuale sancțiuni ale excluziunii sociale, pierderi de reputație etc.”⁵.

Gândirea economică de la sfârșitul secolului al XIX-lea și până aproape de jumătatea secolului al XX-lea a arătat că inițiativa privată și liberul schimb trebuie să nu fie închistate de centralism și etatism. Nu putem să nu amintim aici doctrina ordoliberală ce aparține în mare măsură Școlii de la Freiburg⁶. Originalitatea ordoliberalismului constă în faptul că un stat puternic trebuie să protejeze indivizii de puterea economică privată, astfel că puterea de discreție a guvernelor trebuia limitată prin lege sau constituție care să prevină orice activitate frauduloasă, iar instrumentul pentru realizarea unei viziuni constructive cu privire la piață era numai concurența⁷.

Economia concurențială nu poate funcționa dacă piața economică are reglementări excesive, prețurile sunt artificiale, iar statul prin activitățile sale intervine în economie prin legi, subvenții sau alte reglementări ce favorizează anumiți agenți economici în defavoarea altora.

De aceea, atunci când există o anumită ordine concurențială există șansa ca fiecare persoană să-și îmbunătățească situația economică și socială și să existe supremația consumatorului.

Așa cum arată și David J. Gerber, regulile de concurență care au fost incluse în Tratatul de la Roma din 1957 au reprezentat un compromis între abordarea ordoliberală, promovată de germani și abordarea administrativă tradițională susținută de celelalte state membre, dar mai ales de Franța⁸. De altfel, din articolele 2 și 3 ale Tratatului de la Roma se arată că misiunea comunității constă în instituirea unei piețe comune, prezentând în mod detaliat acțiunile pe care aceasta din urmă va trebui să le întreprindă, iar în articolul 3 chiar se arată despre „*instituirea unui sistem care să asigure o concurență pe piața comună nedistorsionată.*”

Gândirea ordoliberală, care a avut o influență decisivă asupra gândirii europene a concurenței o regăsim în mare măsură în conținutul articolelor 85 și 86 (actualele articole 105 și 106 din versiunea consolidată a tratatului privind Uniunea Europeană) ale Tratatului de la Roma.

⁵ Flavian Clipa, *Instituționalism și performanță economică*, 2012, p. 152-159.

⁶ Școala de la Freiburg a fost fondată de cei trei membrii, Walter Eucken (economist), Hans Grobmann-Doerth și Franz Böhm (avocați specializați în drept civil și comercial), care au scris manifestul ordoliberalismului în 1936. Având în vedere faptul că la ideile celor trei au aderat și alți economiști germani, Alexander Rustow, Wilhelm Röpke, Alfred Müller-Armack, Ludwig Erhard, s-a născut „neoliberalismul german” depășind granițele acestei țări, astfel că termenul de „ordoliberalism” conține un set mai larg de idei decât cele ale Școlii de la Freiburg.

⁷ Vanberg V.J., „The Freiburg School: Walter Eucken and Ordoliberalism”, *Freiburg Discussion Papers on Constitutional Economics*, n.04/11, (2004, p.17)

⁸ Daniela Florentina Eleodor, *Politica de concurență pe plan internațional, între teorie și practică*, Academia de Studii Economice, Institutul de Studii Doctorale, pag. 49.

Din punct de vedere istoric cu privire la concurență au fost adoptate o serie de instituții internaționale și europene și anume: convenții, acorduri, coduri de conduită privind practicile comerciale și tratate.

2.1 Instituții internaționale

2.1.1 Convenția Uniunii de la Paris

După a doua jumătate a secolului al XIX-lea a fost necesară stabilirea unor reguli internaționale referitoare la protecția proprietății industriale. Primul congres cu privire la protecția brevetelor de invenție a avut loc la Viena în 1873, iar Conferința de la Paris din 1883 s-a încheiat cu Convenția Uniunii de la Paris privind protecția proprietății industriale⁹.

Potrivit acestui document se definește proprietatea industrială ca fiind un concept mai larg respectiv: „Proprietatea industrială se înțelege în sensul cel mai larg și se aplică nu numai industriei și comerțului propriu-zis, ci și domeniului industriilor agricole și extractive și tuturor produselor fabricate sau naturale”. Vorbim de Convenția Uniunii de la Paris care arată că țările cărora li se aplică prezenta Convenție sunt constituite în Uniunea pentru Protecția Proprietății Industriale, ratificată și de România în anul 1924. Primele aspecte referitoare la competiția corectă respectiv concurență se regăsesc de asemenea în prevederile convenției „*Țările Uniunii se obligă, fie din oficiu dacă legislația țării o îngăduie, fie la cererea celui interesat, să refuze sau să invalideze înregistrarea și să interzică folosirea unei mărci de fabrică sau de comerț care constituie o reproducere, imitație sau traducere, putând crea confuzie, a unei mărci pe care autoritatea competentă a țării de înregistrare sau de folosire o va considera că este notoriu cunoscută ca fiind deja marca unei persoane admise să beneficieze de prezenta Convenție și ca fiind folosită pentru produse identice sau similare. Se va proceda la fel atunci când partea esențială a mărcii constituie o reproducere a unei astfel de mărci notoriu cunoscute, sau o imitație putând fi confundată cu aceasta*”. Totodată se precizează că țările Uniunii sunt obligate să asigure cetățenilor Uniunii o protecție efectivă împotriva concurenței neloiale, iar concurența neloială înseamnă „*orice act de concurență contrar practicilor cinste în materie comercială sau industrială*”. Tot aici se mai precizează că, sunt interzise următoarele acte de concurență neloială și anume:

- orice fapte care sunt de natură să creeze, prin oricare mijloace, o confuzie cu întreprinderea, produsele sau activitatea industrială ori comercială a unui concurent;

⁹ Convenția Uniunii de la Paris a fost revizuită la Bruxelles în 14 decembrie 1900, la Washington la 2 iunie 1911, la Haga la 6 noiembrie 1925, la Londra în 1934, la Lisabona la 31 octombrie 1958, la Stockholm în 14 iulie 1967 și modificată în 1979.

- afirmațiile false în exercitarea comerțului, care sunt de natură a discredita întreprinderea, produsele sau activitatea industrială sau comercială a unui concurent;
- indicațiile sau afirmațiile a căror folosire, în exercitarea comerțului, este susceptibilă să inducă publicul în eroare cu privire la natura, modul de fabricație, caracteristicile, aptitudinea la întrebuințare sau cantitatea mărfurilor.

Pentru armonizarea mondială a legislației țărilor membre ale Organizației Națiunilor Unite, la Conferința de la Stockholm din 1967, s-a constituit Organizația Mondială pentru Protecția Proprietății Industriale (O.M.P.I.)¹⁰.

2.1.2 Acordul General pentru Tarife Vamale și Comerț

Pentru dezvoltarea activității comerciale, după cel de-Al Doilea Război Mondial, se impunea înființarea unei organizații mondiale care să asigure o viziune deplină privind resursele, producția și schimbul comercial de bunuri.

Din acest motiv, încă din anul 1945 s-a propus elaborarea unei carte pentru următoarea organizație mondială a comerțului în scopul acordării pentru fiecare parte contractantă de avantaje, înlesniri, privilegii, imunități pentru produsele originale sau destinate oricărei alte țări. Astfel, la sfârșitul anului 1947 (30 octombrie) printr-un tratat multilateral a intrat în vigoare începând cu 1 ianuarie 1948 Acordul General pentru Tarife și Comerț¹¹.

Deși Acordul General pentru Tarife și Comerț a fost un tratat multilateral internațional având strânse legături cu multe organizații ale O.N.U., acesta nu a avut un statut juridic de organizație internațională întrucât multe prevederi ale tratatului erau lipsite de obligativitate pentru părțile contractante iar în alte cazuri dispozițiile legale naționale erau în contradicție cu cele ale Acordului. Ca un exemplu, putem aminti articolul XXVIII referitor la suspendarea sau retragerea concesiilor când orice parte contractantă avea în orice moment posibilitatea de a suspenda sau a retrage, total sau parțial, o concesie inclusă în tratat pe motiv că aceasta a fost negociată inițial cu un guvern care nu este parte contractantă sau a încetat de a mai fi ca atare.

În cadrul runde de negocieri de la Geneva s-a instituit un Cod Antidumping care a fost îmbunătățit ulterior în cadrul runde Uruguay.

Așa cum prevede articolul VI din Tratat, părțile contractante recunosc că dumpingul, prin care produsele unei țări sunt introduse în comerțul altei țări la o

¹⁰ În 1968, România a ratificat Convenția, fiind membră a O.M.P.I. din anul 1970.

¹¹ În decursul timpului, acest tratat comercial a suferit mai multe amendamente în scopul îmbunătățirii acestuia și a avut loc mai multe runde de negocieri comerciale cum ar fi: pentru perioada 1963-1967 runda Kennedy, perioada 1967-1979 runda Geneva, perioada 1986-1994 runda Uruguay. România a devenit membră GATT potrivit protocolului din 15.10.1971, ratificat prin Decretul nr. 480 din 27 ianuarie 1972.

valoare mai mică decât valoarea normală a produselor, este condamnat dacă produce sau amenință cu prejudicii materiale importante o industrie stabilită pe teritoriul unei părți contractante sau întârzie substanțial înființarea unei industrii naționale. De asemenea, un produs se consideră ca fiind introdus în comerțul unei țări importatoare, la o valoare mai mică decât valoarea lui normală, dacă prețul produsului exportat de o țară în altă țară :

a) este mai mic decât prețul comparabil, practicat în condiții normale de comerț al produsului similar destinat pentru consum în țara exportatoare;

b) sau, în lipsa unui asemenea preț pe piața internă a acestei țări, și dacă prețul produsului exportat este:

- mai mic decât cel mai mare preț comparabil al produsului similar, la exportul într-o țară terță, în condiții normale de comerț;
- sau mai mic decât costul producerii respectivului produs în țara de origine, plus o majorare rezonabilă pentru prețul de vânzare și beneficiu.

Pentru compensarea sau împiedicarea dumpingului, o parte contractantă poate percepe pentru un produs de dumping un impozit antidumping, nu mai mare decât marja de dumping pentru acest produs.

Produsele originale de pe teritoriile unei părți contractante, importate pe teritoriile altor părți contractante, nu se va percepe nici un drept compensator care să depășească suma egală cu prima sau subvenția determinată care a fost acordată, direct sau indirect, la fabricarea, producerea sau exportul respectivului produs în țara de origine sau de export, incluzând orice subvenții speciale acordate pentru transportul unui produs anume. Termenul „drept compensator” va fi interpretat ca însemnând un drept special perceput în vederea neutralizării oricărei prime sau subvenții acordate, direct sau indirect, la fabricarea, la producerea sau exportul unei mărfi.

Niciun produs originar de pe teritoriul unei părți contractante, importat pe teritoriul altei părți contractante nu va fi impus la drepturi antidumping sau compensatoare pe motivul exonerării unui asemenea produs de drepturi sau taxe aplicabile pentru produsul similar destinat consumului în țara de origine sau de export, sau pe motiv că aceste drepturi sau impozite sunt rambursabile. De asemenea, niciun produs originar de pe teritoriul unei părți contractante, importat pe teritoriul unei alte părți contractante nu va fi impus în același timp, la drepturi antidumping și la drepturi compensatoare, în vederea remedierii aceleiași situații rezultând din dumping sau subvenții la export. Astfel, nicio parte contractantă nu va percepe taxa antidumping sau compensatoare la importul unui produs de pe teritoriul altei părți contractante, fără să constate că efectul dumpingului sau subvenției, după caz, este de natură a provoca sau amenința să provoace un prejudiciu material unei industrii naționale în ființă sau constituie o piedică materială pentru crearea unei industrii naționale.

Runda Uruguay a rămas în istoria negocierilor comerciale ca fiind runda care a dat naștere celei mai mari reforme ale sistemului mondial de comerț având punct culminant data de 15.04.1994, când 125 de țări participante au semnat Acordul de la Marrakech (Maroc), creând Organizația Mondială a Comerțului

(OMC). Astfel, a luat sfârșit structura juridică a GATT-ului și, de la 1 ianuarie 1995, funcționează OMC-ul sau Organizația Mondială a Comerțului pentru continuarea liberalizării comerțului de bunuri și servicii, instituirea unor reguli care să asigure funcționarea unor mecanisme multilaterale asumate de părțile contractante.

2.1.3. Organizația Mondială a Comerțului

Organizația Mondială a Comerțului are în sistemul său aproape toate țările mari ale lumii, cuprinzând un număr de 159 state membre.

Prin crearea sistemului OMC, s-au aprobat trei mari acorduri structurale:

- Acordul General privind Comerțul cu Servicii (G.A.T.S.);
- Acordul privind Aspectele Relative la Comerțul Drepturilor de Proprietate Intelectuală (T.R.I.P.S.);
- Acordul pentru Comerțul cu Bunuri¹².

Organizația Mondială a Comerțului (OMC) din punct de vedere economic reprezintă baza instituțional juridică, fiind unica organizație internațională contractuală care tratează regulile globale ale comerțului dintre țări¹³. Având în vedere acest aspect în articolul 2 din Acordul de la Marrakech, se arată că OMC va servi drept cadru instituțional comun pentru desfășurarea relațiilor comerciale dintre membrii săi în ceea ce privește aspectele legate de acordurile și instrumentele juridice conexe (înscrise în anexă) la prezentul acord, fiind obligatorii pentru toți membrii. Organizația Mondială a Comerțului **va avea personalitate juridică** și fiecare dintre membrii săi îi va conferi capacitatea juridică necesară pentru exercitarea funcțiilor sale (art. 8, alin. 1 din Statutul OMC). Dacă la alte organisme internaționale personalitatea juridică rezultă din dispozițiile actului constitutiv, la OMC este prevăzută în mod expres pentru exercitarea total independentă a funcțiilor sale¹⁴.

Ca obiective de bază, OMC a extins pe cele care au existat în GATT, introducându-se inclusiv noțiunea de dezvoltare durabilă pentru resursele mondiale și conservarea mediului înconjurător, îndeplinind însă și funcții noi, cum ar fi soluționarea diferendelor comerciale, examinarea politicilor comerciale

¹² Anexa 1 la Acordul de la Marrakech, Acordul privind agricultura; Acordul privind aplicarea măsurilor sanitare și fitosanitare; Acordul privind produsele textile și confecțiile; Acordul privind barierele tehnice în calea comerțului; Acordul privind măsurile de investiții legate de comerț; Acordul privind măsurile antidumping (Acordul antidumping); Acordul privind evaluarea mărfurilor în vamă; Acordul privind controlul înainte de expediere; Acordul privind regulile de origine; Acordul referitor la procedurile privind licențele de import; Acordul privind subvențiile și măsurile compensatorii; Acordul privind salvagardarea.

¹³ OMC, http://www.dce.gov.ro/poli_com/OMC.htm

¹⁴ A se vedea în acest sens I. Anghel, *Subiectele de drept internațional*, Ed. Lumina Lex, București, 1998.

naționale, cooperarea cu alte instituții internaționale, cum ar fi Fondul Monetar Internațional și Banca Mondială.

Din punct de vedere economic, instituțional și juridic putem afirma faptul că OMC este singura organizație internațională globală care poate stabili reguli de comerț între state.

Din punct de vedere instituțional, OMC este formată din:

Conferința Ministerială – compusă din reprezentanții tuturor membrilor, toate deciziile având ca regulă generală consensul (fiecare membru indiferent de puterea economică sau comercială are o pondere egală, pe principiul 1 membru – 1 vot). Există și posibilitatea unui vot majoritar, dar această prevedere nu a fost utilizată niciodată în OMC. Deși OMC nu face parte din sistemul Organizației Națiunilor Unite este însă un factor decizional important în economia mondială alături de FMI și Banca Mondială și, față de GATT, în OMC fiecare membru are obligația de a accepta regulile și obligațiile multilaterale care sunt puse în aplicare prin intermediul Organului de reglementare a diferendelor (O.R.D.). Conferința Ministerială va putea fi abilitată să ia decizii cu privire la toate aspectele ținând de orice acord comercial multilateral, dacă un membru solicită aceasta (a se avea în vedere că în cadrul OMC puterea nu este delegată unui organ director cum este cazul FMI sau Băncii Mondiale). Având în vedere dispozițiile articolului 12 referitoare la aderare și art. 13 referitoare la neaplicarea acordurilor comerciale multilaterale între membri, putem arăta faptul că există deplina autonomie pentru orice stat sau teritoriu vamal distinct în desfășurarea relațiilor sale comerciale externe, iar decizia de aderare va fi luată de Conferința Ministerială. Referitor la neaplicarea prezentului acord, se relevă faptul că acesta nu se aplică (inclusiv anexele 1 și 2), între un membru și oricare alt membru, dacă unul dintre cele două părți contractante, la momentul la care devine membru nu consimte la această aplicare. Excepția prevăzută în art. 13, alin. 1 nu se aplică între un membru și alt membru decât dacă cel care nu consimte la aplicare a notificat acest lucru Conferinței Ministeriale, înainte ca aceasta să fi aprobat acordul privind modalitățile de aderare (Conferința Ministerială poate examina funcționarea art. 13 în cazuri particulare și va face recomandările necesare).

Consiliul General este compus de asemenea din reprezentanții tuturor membrilor care se va reuni după cum va fi necesar. În intervalul dintre reuniunile Conferinței Ministeriale, funcțiile acesteia vor fi exercitate de către Consiliul General, iar acesta își va stabili propriile reguli de procedură și va aproba regulile de procedură a comitetelor prevăzute în articolul 7 referitoare la buget și contribuții. Consiliul General va mai constitui și un consiliu pentru cele trei categorii de acorduri structurale arătate mai sus (G.A.T.S., T.R.I.P.S. și Acordul pentru Comerțul cu Bunuri). Aceste consilii vor exercita funcțiile care le sunt atribuite prin acordurile respective precum și de Consiliul General, stabilindu-și reguli proprii de procedură sub rezerva aprobărilor de către Consiliul General.

Secretariatul Organizației Mondiale a Comerțului – este condus de un director general care va fi numit de Conferința Ministerială și va adopta reguli referitoare la puterile, atribuțiile și condițiile de lucru stabilite. Atât directorul

general precum și personalul Secretariatului vor avea un caracter exclusiv internațional care nu vor solicita și nici nu vor accepta instrucțiuni din partea nici unui guvern sau autorități exterioare OMC. Secretariatul se limitează la organizarea internă a funcționării activităților sale și reprezintă Organizația Internațională în jurul căreia gravitează toate activitățile acesteia¹⁵.

În continuare, vom face o analiză succintă instituțională și a celor trei acorduri structurale care fac parte din sistemul OMC.

Acordul General privind Comerțul cu Servicii (G.A.T.S.)

Consiliul pentru Comerțul cu Servicii sau Organul de Reglementare a Diferendelor (DSB) va putea, la solicitarea unui membru, să intre în consultări cu unul sau mai mulți membrii cu privire la orice problemă care afectează funcționarea prezentului acord și va crea posibilități de reglementare a diferendelor.

Consultările referitoare la funcționarea prezentului acord precum și reglementarea diferendelor și executarea obligațiilor sunt prevăzute în articolul XXII și XXIII din acord, în care DSB va putea autoriza unul sau mai mulți membrii să suspende fașă de oricare dintre membrii aplicarea de obligații și angajamente specifice până la o rezolvare satisfăcătoare a obligațiilor respective.

Consiliul pentru Comerțul cu Servicii va exercita funcțiile care îi sunt încredințate, iar referitor la monopoluri și furnizorii exclusivi de servicii va avea grija ca fiecare membru care are un furnizor monopolist al unui serviciu pe teritoriul său, nu va acționa într-o manieră incompatibilă pentru a intra în concurență, fie direct, fie prin intermediul unei societăți afiliate pentru furnizarea unui serviciu, situate în afara sferei drepturilor sale de monopol și făcând obiectul angajamentelor specifice ale acestui membru. De asemenea membrii recunosc că anumite practici comerciale ale furnizorilor de serviciu, altele decât cele vizate de articolul VIII, referitor la monopoluri și furnizori exclusivi de servicii, pot limita concurența și astfel să restrângă comerțul cu servicii.

Acordul General privind Comerțul cu Servicii și-a propus extinderea regulilor din domeniul comerțului cu mărfuri la comerțul cu servicii, pentru ca statele membre să asigure o protecție a industriilor lor de servicii (având în vedere că este vorba de mărfuri invizibile spre deosebire de comerțul clasic cu mărfuri sau există domenii în care este necesară prezența fizică a prestatorului de servicii), protecție care nu se poate realiza la frontieră prin metodele clasice (ex. taxe vamale, restricții cantitative la import) produse însă în interiorul țării prin reglementări administrative în baza cărora, de regulă, se percep taxe mai mari furnizorilor străini de servicii. Astfel că obiectivul de bază al GATS a fost stabilirea unui cadru general pentru liberalizarea comerțului cu servicii pentru a asigura aplicarea unui tratament nediscriminatoriu între furnizorii interni și accesul pentru serviciile prestate de străini.

¹⁵ A se vedea R. Ranjeva, Ch. Cadoux - *Droit international public*, EDICEF, Paris, 1992.

Acordul privind Aspectele Relative la Comerțul Drepturilor de Proprietate Intelectuală (T.R.I.P.S.)

Acest acord realizează o inventariere a drepturilor de proprietate intelectuală față de care se aplică, referindu-se în mod expres, în secțiunea a opta și la controlul practicilor anticoncurențiale în licențele contractuale. Trebuie precizat faptul că acest acord prevede și posibilitatea ca țările membre să-și asigure o protecție și mai mare decât cea prevăzută de TRIPS, chiar în baza altor convenții internaționale, fără însă a contraveni prevederilor TRIPS. Potrivit articolului 40, membrii acordului convin ca anumite practici sau condiții în materie de concesiune de licențe legate de drepturile de proprietate intelectuală *care limitează concurența, pot să aibă efecte prejudiciabile asupra schimburilor și să împiedice transferul și difuzarea de tehnologie*. Astfel că între membrii celor două părți se vor purta consultări care să asigure respectarea legislației fără a aduce prejudicii vreuneia dintre părți, iar membrul căruia i se aduc acuzații în acest sens va trebui să coopereze prin furnizarea de informații neconfidențiale în vederea soluționării practicilor anticoncurențiale.

Din acest motiv, membrii vor asigura ca legislația lor să conțină proceduri destinate a asigura protecția drepturilor de proprietate intelectuală de o manieră care să permită o acțiune eficientă, contra oricărui act care ar aduce atingere drepturilor de proprietate intelectuală, inclusiv măsuri corective rapide, care să prevină orice atingere și să constituie un mijloc de descurajare a oricărei atingeri ulterioare. Aceste proceduri trebuie să fie loiale și echitabile, nu trebuie să fie complexe sau costisitoare, fără a conține termene nerezonabile sau să antreneze întârzieri nejustificate.

De asemenea, într-o cauză părțile vor avea posibilitatea să ceară revizuirea deciziilor administrative finale de către o autoritate judiciară, sub rezerva dispozițiilor de competență în legislația unui membru și fără a exista obligația de a se cere revizuirea în cazul achitărilor penale.

Consiliul privind aspectele drepturilor de proprietate intelectuală legată de comerț va urmări funcționarea prezentului acord dar în special va controla dacă membrii se achită de obligațiile ce rezultă din acesta și va acorda și posibilitatea membrilor de a proceda la consultări asupra problemelor legate de proprietate intelectuală. Acest Consiliu va putea consulta orice sursă pe care o va considera adecvată și va cere acesteia informațiile necesare.

Acordul pentru Comerțul cu Bunuri

Cu ocazia creării Organizației Mondiale a Comerțului prin acordul de la Marrakech din 1994, acesta cuprinde și o listă a anexelor, iar în anexa 1 sunt prezentate Acordurile Comerciale Multilaterale pentru Bunuri, începând cu Acordul General pentru Tarife Vamale și Comerț și terminând cu Acordul privind Salvagardarea, acorduri ce au în comun comercializarea bunurilor care se face conform unei **concurențe echitabile** între membri.

Organizația Mondială a Comerțului prin crearea sa a dus la aplicarea tratamentului celui mai favorabil tuturor membrilor organizației, iar nicio țară nu

poate face o discriminare între produsele proprii și cele importate, legile referitoare la comerț trebuie să fie publice, nu se pot aplica restricții cantitative asupra comerțului, iar eventualele diferende comerciale trebuie soluționate în cadrul organizației.

Având în vedere faptul că organizația a adoptat reguli clare și precise, nu face parte din Organizația Națiunilor Unite, a fost ferită de rolul politic al acestui organism, iar activitatea desfășurată ulterior a demonstrat rolul acesteia în cadrul globalizării economiei mondiale alături de FMI și Banca Mondială.

Activitatea OMC s-a desfășurat, de la înființare, printr-o activitate prodigioasă, constând în cele opt Conferințe Ministeriale care au avut fiecare în parte importanța lor. Ar fi aici de amintit conferința ministerială de la Doha, unde au aderat China și Taiwanul, s-au obținut rezultate pozitive în domeniul agriculturii și a acordului TRIPS, iar declarația ministerială a conferinței a inclus prevederi pe toate acordurile organizației mondiale a comerțului în care sigur este inclusă comerțul și politica de concurență.

Următoarea conferință de la Cancun, din 2003, a eliminat printre altele domeniul concurenței de pe agenda negocierilor, lucru îndreptat însă la Conferința Ministerială de la Hong Kong din 2005, când toți membrii au acceptat să utilizeze sistemul contractual al OMC, iar ajutorul dat de organizație să fie asigurat prin transparență și coerență.

România, întrucât a fost parte contractantă a GATT, a fost și membru fondator al Organizației Mondiale a Comerțului, iar până la intrarea în Uniunea Europeană (01 ianuarie 2007) a participat la diverse negocieri în baza celor trei acorduri principale ale organizației.

Având în vedere faptul că Uniunea Europeană este membră a Organizației Mondiale a Comerțului, ea este cea care negociază în numele Uniunii, statele membre participând la diferite grupuri de lucru pentru negocieri.

Conferința Ministerială de la Geneva, din iulie 2009, are importanța sa prin faptul că țările în curs de dezvoltare au refuzat pe piața lor produsele agricole americane și europene până când și produsele acestor țări vor avea o deschidere în UE și SUA, pentru că altfel ar exista o concurență neloială pentru țările mai slab dezvoltate.

Prin Decizia 994/800, din 22 decembrie 1994 a Comunității Europene s-a aprobat Acordul de Instituire a Organizației Mondiale a Comerțului, precum și deciziile și înțelegerile ce apar în actul final din Runda Uruguay. Prin această decizie Comunitatea Europeană recunoaște obligațiile ce îi revin în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului. După tratatul de la Lisabona, Comunitatea Europeană a fost înlocuită cu Uniunea Europeană și a preluat toate drepturile și obligațiile Comunității din cadrul OMC.

Uniunea Europeană este un membru activ în cadrul OMC pledând pentru deschiderea piețelor pentru mărfuri, investiții și servicii, participarea țărilor în curs de dezvoltare în procesul de luarea deciziilor din cadrul organizației, precum și prin transformarea acestui organism într-unul eficient și flexibil.

2.2 Instituții europene

Uniunea Europeană dispune de un cadru instituțional¹⁶ care vizează promovarea valorilor sale, urmărirea obiectivelor și susținerea intereselor acesteia, ale cetățenilor săi și ale statelor membre, precum și asigurarea coerenței și a continuității politicilor sale.

Ca instituții ale Uniunii Europene avem: Parlamentul European, Consiliul European, Consiliul, Comisia Europeană, Curtea de Justiție a Uniunii Europene, Banca Centrală Europeană, Curtea de Conturi, fiecare instituție acționând în limitele atribuțiilor ce i-au fost conferite prin tratate¹⁷.

Competența Uniunii Europene este stabilită de articolul 3 din Tratatul privind Uniunea Europeană în care aceasta are exclusivitate printre altele în domeniul uniunii vamale, politica comercială comună și *stabilirea normelor privind concurența, necesară funcționării pieței interne*.

De asemenea, competența Uniunii este partajată cu statele membre, fiindu-i atribuită inclusiv competența privitoare la protecția consumatorului.

În sensul dezvoltării subiectului privind concurența, este de analizat trinitatea care există între Parlamentul European, Consiliul și Comisia, care colaborează între ele, fiind ajutate în coerența politicii comune europene de către Comitetul Economic și Social și Comitetul Regiunilor, care au funcții consultative.

2.2.1. Parlamentul European și Consiliul European

Parlamentul European exercită împreună cu Consiliul funcțiile legislative și bugetare, având și atribuții de control politic și consultativ. Acesta este compus din reprezentanții cetățenilor Uniunii, iar reprezentarea este dată de un prag minim de □ase membrii pentru fiecare stat membru.

Având în vedere faptul că Parlamentul European controlează puterea executivă este implicat în legislația privind concurența numai prin intermediul procedurii de consultare, având astfel o poziție limitată față de cea a Comisiei Europene și a Consiliului.

În ultimul timp, Parlamentul European și-a sporit însă implicarea în domeniul concurenței deoarece Comisia este obligată să prezinte anual un raport privind problemele legate de concurență pe care Parlamentul le ratifică, iar comisarul pentru concurență poate fi chemat în fața Parlamentului pentru interpelări.

¹⁶ La consiliul Uniunii Europene de la Bruxelles, 29 mai 2010 a fost aprobată versiunea consolidată a Tratatului privind Uniunea Europeană, a Tratatului privind funcționarea uniunii Europene precum și Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene. Versiunea consolidată privind Tratatul Uniunii Europene și Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene cuprind și protocoalele și anexele acestora, așa cum au fost modificate prin Tratatul de la Lisabona semnat la 13 decembrie 2007.

¹⁷ A se vedea art. 13 din *Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene*.

Este de amintit faptul că în cadrul Parlamentului European funcționează două comisii în domeniul concurenței și protecției consumatorului și anume:

ECON (Comisia pentru Afaceri Economice și Monetare) – reprezintă politica economică a UE, normele în domeniul concurenței și ajutorul de stat acordat întreprinderilor;

INCO (Comisia Pieței Interne și Protecția Consumatorilor) – identifică și elimină obstacolele din calea funcționării pieței unice, promovarea și protejarea intereselor economice ale consumatorilor.

Consiliul European este compus din șefi de stat sau de guvern ai statelor membre, precum și din președintele său și președintele Comisiei, fiind principala instituție cu putere de decizie. Consiliul European este o instituție supranațională, se pronunță prin consens iar hotărârile sale sunt obligatorii pentru statele membre.

Consiliul European este condus de un președinte care are inclusiv atribuția de reprezentare externă a Uniunii, referitor la politica externă și securitatea comună, fără a încălca în vreun fel atribuțiile înaltului reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate.

Consiliul European, alături de Parlament, are un rol important în numirea comisarului pentru concurență, desemnat de guvernele statelor membre și de președintele comisiei.

Consiliul (Uniunii Europene) exercită împreună cu **Parlamentul European** funcția legislativă și bugetară (**inclusiv normele europene privind concurența și protecția consumatorului**), având funcții de definire a politicilor de coordonare în conformitate cu condițiile prevăzute în tratate. Este compus din câte un reprezentant la nivel ministerial al fiecărui stat membru iar în cadrul acestuia funcționează Consiliul de Afaceri Generale, care asigură coerența lucrărilor diferitelor formațiuni ale Consiliului, pregătește reuniunile Consiliului European și urmărește aducerea la îndeplinire a măsurilor adoptate. Acest Consiliu de Afaceri Externe elaborează acțiunea externă a Uniunii în conformitate cu liniile strategice stabilite de Consiliul European

2.2.2. Comisia Europeană

Comisia promovează interesul general al Uniunii, asigură aplicarea tratatelor precum și măsurile adoptate de instituții în temeiul acestora. Comisia execută bugetul, gestionează programele, exercită funcții de coordonare și supraveghează aplicarea dreptului Uniunii sub controlul Curții de Justiție al Uniunii Europene.

Membrii Comisiei sunt aleși pe baza competenței lor generale și a angajamentelor față de ideea europeană dintre resortisanții statelor membre și nu acceptă instrucțiuni din partea niciunui guvern, instituții, organ, oficiu sau agenție, abținându-se de la orice act incompatibil cu funcțiile lor sau cu îndeplinirea sarcinilor lor.

Printre politicile generale ale Comisiei, aceasta își exercită atribuțiile și cu privire *la concurență*, având ca rol principal monitorizarea și, numai atunci când

este cazul, blocarea abuzurilor de poziție dominantă, fuziunilor și achizițiilor, ajutoarelor de stat și acordurilor anticoncurențiale. O parte din prerogativele legate de aplicarea legislației din domeniul concurenței au revenit după 01 mai 2004 statelor membre odată cu intrarea în vigoare a Regulamentului nr. 01/2003 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute în articolele 101 – 109 din TFUE (Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene), în variantă consolidată.

Comisia a avut un rol esențial în construcția comunitară, fiind considerată motorul acesteia, având drept de inițiativă legislativă (actele comunitare adoptate venite din partea Comisiei Europene), atribuții executive (pentru executarea măsurilor comunitare), atribuții de negociere (negocieri de asociere, aderare și mai ales comerciale) și atribuții de gestiune (gestionând fondurile comunitare precum și cele privind măsurile de salvagardare).

Încă de la apariția Tratatului de la Roma, în cadrul Comisiei Europene politica în domeniul concurenței era monitorizată de către Directoratul General, în prezent numindu-se Direcția Generală pentru Concurență DC COMP, Comisia putând fi sesizată fie ca urmare a unei plângeri fie printr-o notificare care investighează aspectele semnalate. Direcția Generală de Concurență raportează toate aspectele Comisarului responsabil cu politica în domeniul concurenței.

2.2.2.1. Direcția Generală Concurență a Comisiei Europene

În *Raportul Comisiei Europene privind politica în domeniul concurenței pentru anul 2012*, necesitatea unei politici ferme în domeniul concurenței este argumentată astfel:

„În absența unei politici a UE eficace în domeniul concurenței, piața unică nu își poate atinge întregul potențial. Nimic nu ar împiedica barierele private în calea schimburilor comerciale și a concurenței să înlocuiască barierele publice pe care normele privind libera circulație le-au înlăturat pe parcursul a mai mult de o jumătate de secol, iar statele membre nu ar fi împiedicate să denatureze comerțul și concurența prin intermediul unei multitudini de subvenții, un scenariu care îi favorizează în mod natural pe cei mai puternici din punct de vedere bugetar. Restrângerea politicii UE în domeniul concurenței ar submina piața unică, în detrimentul potențialului de creștere al UE, ale cărei economii - în special din zona euro – sunt din ce în ce mai interdependente. În același timp, politica în domeniul concurenței este, de asemenea, esențială pentru a permite UE să ia măsuri drastice împotriva abuzurilor de poziție dominantă, a cartelurilor și a practicilor concertate care aduc prejudicii consumatorilor”. (Comisia Europeană, Bruxelles, 7.5.2013, COM(2013) 257 final, *RAPORT AL COMISIEI, Raport privind politica în domeniul concurenței pentru anul 2012*, {SWD(2013) 159 final})

În cadrul Comisiei Europene, competențele executive în domeniu îi revin în principal Direcției Generale (DG) Concurență.

Potrivit legii de organizare, „DG Concurență nu poate interveni decât dacă deține dovezi ale încălcării normelor în materie de concurență iar deciziile sale pot fi contestate în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene. DG Concurență se

deosebește de majoritatea celorlalte direcții generale prin aceea că activitatea sa este axată nu atât pe elaborarea de propuneri legislative, cât mai ales pe luarea de măsuri împotriva companiilor sau statelor membre, atunci când consideră că acestea încalcă normele”¹⁸.

Acțiunile DG Concurență pot viza diferite tipuri de activități anticoncurențiale, dacă acestea afectează comerțul transfrontalier:

- acordurile anticoncurențiale și abuzul de poziție dominantă;
- controlul concentrărilor;
- controlul ajutoarelor de stat;
- monitorizarea piețelor liberalizate.

~2.2.2.2. Alte instituții ale Uniunii Europene

În cadrul Uniunii Europene mai există și alte instituții care au influență asupra concurenței, cum ar fi:

- **Curtea Europeană de Justiție**, este un organ judiciar european ce asigură interpretarea și aplicarea uniformă a legislației în domeniul concurenței, iar prin deciziile pe care le-a luat a contribuit la existența unei concurențe eficiente pe piețele din uniune, având și un rol de interpretare a normelor în materie de concurență atunci când tribunalele naționale solicită interpretarea anumitor norme de concurență în cauzele cu care sunt sesizate. Datorită numărului mare de cazuri care au fost înaintate Curții de Justiție a fost necesară înființarea Tribunalului (de Primă instanță) care poate fi sesizat cu acțiunile intentate de persoane fizice sau juridice împotriva instituțiilor, organelor, oficiilor sau agențiilor Uniunii Europene în legătură cu domeniile concurenței, proprietății intelectuale și ajutoarelor de stat. Totodată Tribunalul mai este competent și cu acțiunile introduse de statele membre împotriva Consiliului cu privire la actele adoptate în domeniul ajutoarelor de stat, la măsurile de protecție comercială („dumping”) și la actele prin care Consiliul exercită competențe de executare;
- **Banca Centrală Europeană**, este banca pentru moneda euro, asigurând stabilitatea prețurilor, fiind consultată cu privire la diverse aspecte legate de concurență în sectorul financiar;
- **Curtea de conturi** – verifică utilizarea fondurilor UE, colectarea acestora și poate verifica de asemenea, atunci când este sesizată de Comisie, amenzi impuse companiilor care au comportamente anticoncurențiale.

¹⁸ Uniunea Europeană, DG Concurență, *Politica în domeniul concurenței în Uniunea Europeană*, http://ec.europa.eu/dgs/competition/factsheet_general_ro.pdf.

2.2.2.3. Rețeaua Europeană a Concurenței (ECN)

Direcția Generală Concurență a Comisiei Europene și autoritățile naționale de concurență din statele membre ale UE cooperează între ele prin intermediul Rețelei Europene de Concurență (ECN).

Rețeaua Europeană a Concurenței este concepută ca un mecanism destinat construirii unui cadru legal eficient pentru aplicarea dreptului comunitar al concurenței împotriva companiilor care se angajează în afaceri transfrontaliere, care limitează concurența. Normele europene de concurență sunt aplicate de către toate țările UE, iar prin intermediul Rețelei Europene de Concurență, autoritățile naționale din domeniul concurenței se informează reciproc în legătură cu deciziile propuse din partea altor autorități de concurență. În acest mod, Rețeaua Europeană a Concurenței permite autorităților naționale din domeniul concurenței să pună în comun experiența lor și să identifice cele mai bune practici, astfel încât, în întreaga UE să se asigure aplicarea eficientă și consecventă a normelor comunitare de concurență.

Comisia Europeană și autoritățile de concurență din statele membre ale UE cooperează între ele prin intermediul Rețelei Europene de Concurență pentru:

- informarea reciprocă privind cazurile noi și eventuale decizii de aplicare a legii;
- coordonarea anchetelor, acolo unde este necesar;
- ajutor reciproc în investigații;
- schimbul de probe și alte informații, și
- discutarea diverselor probleme de interes comun.

Funcționarea acestor instituții trebuie văzute prin politica comercială a Uniunii Europene care are în vedere o dezvoltare durabilă privind comerțul mondial prin integrarea cât mai multor state în activitatea de comerț. Astfel, Uniunea Europeană a dezvoltat trei dimensiuni ale politicii sale comerciale și anume:

- dimensiunea multilaterală – realizată în cadrul OMC, pe care am expus-o în cadrul instituției Organizației Mondiale a Comerțului;
- dimensiunea bilaterală – prin care s-au încheiat acorduri bilaterale cu țări sau asociații regionale care nu fac parte din cadrul OMC (fără a încălca însă acordurile pe care Uniunea Europeană le are cu aceasta). Pentru dezvoltarea și promovarea comercială regională, Uniunea Europeană a adoptat diverse concepte cum ar fi: „politica de vecinătate” sau „Europa extinsă”. S-au încheiat astfel acorduri de parteneriat economic cu țările care fac parte din ACP (Africa-Caribe-Pacific), acorduri cu alte țări din America sau Africa sau cum a fost la începutul anilor 1990 cu țările din Europa Centrală și de Est dintre care multe fac parte acum din cadrul Uniunii;
- dimensiunea unilaterală – prin care Uniunea Europeană a încheiat cu alte state acorduri de taxe vamale preferențiale (fie de reducere a taxelor vamale, fie de scutire a acestora) - SGP (Sistemul Generalizat de Preferințe). Aici putem aminti că la începutul anilor 2000 pentru Moldova și

unele țări din Balcani s-a acordat o extindere pentru importurile provenind de la aceste țări, astfel că acestea puteau să-și vândă produsele în Uniune aproape fără taxe vamale.

Pentru un număr foarte mare de țări foarte puțin dezvoltate, în colaborare cu Organizația Națiunilor Unite, nu s-au mai perceput taxe vamale pentru produsele din aceste țări, fără restricții cantitative, cu excepția importurilor de arme și muniții (*Everything but Arms* – Totul înafara armelor).

Încă de la înființare, Uniunea Europeană a sprijinit sistemele comerciale multilaterale de încurajare a comerțului mondial însă și-a luat anumite măsuri referitoare la antidumping, la măsurile de salvagardare sau măsurile compensatorii și antisubvenție¹⁹.

2.3 Instituții naționale. Consiliul Concurenței

Conform dispozițiilor constituționale, prevăzute de art. 135, alin. 2, lit.a statul trebuie să asigure: libertatea comerțului, protecția concurenței loiale, crearea cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție.

Pentru menținerea și stimularea concurenței și a unui mediu concurențial normal a fost adoptată Legea concurenței nr. 21/1996²⁰. Prin lege a fost înființată autoritatea națională în domeniul concurenței și anume Consiliul Concurenței, autoritate administrativă autonomă având personalitate juridică, fiind singura autoritate ce reprezintă România în relațiile cu instituțiile internaționale de profil și cu Uniunea Europeană.

¹⁹ Vânzarea unor produse de către unele țări ce nu sunt membre ale Uniunii Europene sub prețul de vânzare de pe piețele din țările de origine, restricționarea temporară a importurilor unui produs atunci când afectează în mod serios producția internă a acelui produs din cauza creșterii bruște a importurilor reprezentând măsuri de salvagardare sau atunci când autoritățile publice pun la dispoziția producătorilor subvenții sau anumite compensări ce reduc în mod artificial costul de producție sau a prețurilor de export către Uniunea Europeană. A se vedea în acest sens Politica privind Comerțul și Dezvoltarea – „Formarea inițială în afaceri europene pentru funcționarii publici din administrația publică centrală” – Institutul European din România în colaborare cu Euromed – Euro Mediteranean Networks din Belgia, 2005.

²⁰ Publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 88 din 30/04/1996, versiune consolidată la data de: 19/12/2012, pusă în aplicare prin Instrucțiuni publicate în Monitorul Oficial 2009-2011 și Regulamentul din 02/02/2012, Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 113 din 14/02/2012 privind organizarea, funcționarea și procedura Consiliului Concurenței.

Consiliul Concurenței²¹ are rolul de a urmări respectarea dispozițiilor legale privind practicile anticoncurențiale, concentrările economice pentru a avea un mediu concurențial normal și a stimula concurența.

Trebuie menționat faptul că potrivit Legii concurenței, Consiliul este obligat să aplice dispozițiile art. 101 și art. 102 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (versiune consolidată), potrivit prevederilor Regulamentului Comisiei Europene nr. 1/2003 din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a **normelor de concurență** prevăzute în art. 81 și 82 din vechiul Tratat al Comunității Europene.

2.3.1. Principii

Consiliul Concurenței funcționează și are atribuții potrivit dispozițiilor Legii nr. 21/1996 – Capitolul IV, art. 16 – 32, ghidându-se după următoarele principii²²:

- *principiul oficialității* – în conformitate cu dispozițiile art. 34 din Legea nr. 21/1996, Consiliul Concurenței poate dispune efectuarea de investigații

²¹ Până în anul 2003, existau două autorități de concurență și anume: Oficiul Concurenței de sorginte guvernamentală, având o structură dispusă teritorial precum și organe de conducere la nivel național și care nu era subordonat Consiliului Concurenței; Consiliul Concurenței, care era de sorginte parlamentară, fără însă a face parte din cadrul Parlamentului, având o competență generală de reglementare în domeniul concurenței și fără a avea structuri în teritoriu. Prin Ordonanța Guvernului nr. 121/2003 pentru modificarea și completarea Legii concurenței, la desființarea Oficiului Concurenței o parte din personalul acestuia a fost preluat de către Consiliul Concurenței, în funcție de atribuțiile reglementate prin lege pentru această instituție, iar o parte de către Ministerul Finanțelor Publice. Denumirea Oficiului Concurenței a fost înlocuită cu Ministerul Finanțelor Publice în toate actele normative, iar în cadrul acestui minister s-a organizat o direcție generală de specialitate, Direcția generală ajutor de stat, practici neloiale și prețuri reglementate, precum și compartimente în cadrul unităților teritoriale, având, în principal, următorul obiect de activitate: a) aplicarea de către Ministerul Finanțelor Publice, în calitate de principal furnizor de ajutor de stat, a legislației în domeniul ajutorului de stat; b) aplicarea dispozițiilor legale în domeniul prețurilor, pentru care legea abilitază Ministerul Finanțelor Publice; c) urmărirea evoluției prețurilor în economie; d) aplicarea dispozițiilor legale în domeniul concurenței neloiale și al publicității, pentru care legea abilitază Ministerul Finanțelor Publice; e) participarea la schimbul de informații și experiență în relațiile cu organizațiile și instituțiile internaționale, în domeniul său de activitate, iar prin Hotărârea Guvernului nr. 34/2009, privind organizarea și funcționarea Ministerului finanțelor Publice, dispozițiile arătate mai sus au fost preluate în articolul 3, pct. 77: „aplică dispozițiile legale în domeniul concurenței neloiale și al publicității, în condițiile legii;” și art. 18, alin. 3 care prevede libera concurență în închirierea spațiilor situate în imobilele proprietate publică sau privată a statului.

²² A se vedea în acest sens, Gheorghe Ghiorgheu și Marinela Niță, *Dreptul concurenței interne și europene*, Editura Universul Juridic, 2011, p.88-94.

dacă există suficiente temeiuri de fapt și de drept, făcând acest lucru din oficiu. Tot în acest articol se mai prevede că alături de principiul oficialității, Consiliul Concurenței poate fi sesizat la plângerea unei persoane fizice sau juridice, atunci când se încalcă în mod real și direct prevederile Legii nr. 21/1996, referitor la practicile concertate (art. 5), folosirea în mod abuziv a unei poziții dominante deținute pe piața românească sau pe o parte substanțială a acesteia (art.6), atunci când autoritățile sau instituțiile administrației publice centrale sau locale și ale entităților care restrâng, împiedică sau denaturează concurența (art. 9), precum și concertările economice care depășesc pragurile valorice de 10.000.000 euro (art. 15), respectându-se în acest sens dispozițiile art. 101 și art. 102 privind concurența din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene;

- *principiul autonomiei exercitării atribuțiilor* – așa cum prevăd și dispozițiile europene în materie²³ și în art. 17 alin. 5-7 din Legea nr. 21/1996 se arată că membrii plenului Consiliului Concurenței sunt independenți în luarea deciziilor, atât ei cât și inspectorii de concurență nu pot face parte din partide sau alte formațiuni politice, iar calitatea de membru al consiliului concurenței este incompatibilă cu exercitarea oricărei alte activități profesionale sau de consultanță, cu participarea, directă, ori prin persoane interpușe la conducerea sau administrarea unei entități publice ori private, cu excepția funcțiilor și activităților didactice din învățământul superior, cercetare științifică și creație literar-artistică. De asemenea, ei nu pot fi desemnați experți sau arbitrii nici de părți și nici de instanța judecătorească sau de către o altă instituție. A fost necesar să se stabilească anumite criterii de independență și autonomie, având în vedere faptul că membrii Consiliului Concurenței nu mai reprezintă autoritatea care i-a numit iar președintele, vicepreședintele cât și consilierii de concurență trebuie să aibă o independență reală. Criteriile de independență și autonomie vizând calitatea lor de funcționari publici superiori este în deplină concordanță cu cele prevăzute și în dispozițiile art. 44 din Legea nr. 188/1999²⁴ privind Statutul funcționarilor publici. Inspectorii de concurență care au desfășurat activități de monitorizare și control cu privire la întreprinderi sau asociații de întreprinderi nu pot să-și desfășoare activitatea și nu pot acorda consultanță de specialitate acestora timp de 3 ani după încetarea funcției și trebuie să se abțină de la participarea cauzelor în care au un interes direct sau indirect.

²³ Membrii Comisiei Europene sunt aleși pe baza competenței lor generale și a angajamentelor față de ideea europeană dintre resortisanți statelor membre și nu acceptă instrucțiuni din partea niciunui guvern, instituții, organ, oficiu sau agenție, abținându-se de la orice act incompatibil cu funcțiile lor sau cu îndeplinirea sarcinilor lor.

²⁴ Publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 600 din 08/12/1999, versiune consolidată la data de: 29/06/2013.

- *principiul colegialității* – Plenul Consiliului Concurenței este un organ colegial și potrivit art. 62 din Regulamentul de organizare, funcționare și procedură al Consiliului Concurenței se aplică principiul colegialității, întrunindu-se la solicitarea președintelui, conform unui program periodic, deliberările plenului nefiind publice, iar hotărârile în plen se adoptă cu majoritatea voturilor membrilor acestuia. În situațiile în care există cazuri urgente, iar un membru nu poate participa fizic în cadrul plenului, participarea membrului lipsă se poate face prin mijloacele de comunicare la distanță necesare pentru identificarea celui care participă. Plenul Consiliului Concurenței se întrunește valabil în prezența a cel puțin cinci dintre membri săi.
- *principiul controlului judecătoresc* – Legea concurenței a stabilit și un control judecătoresc atunci când autoritățile sau instituțiile administrației publice centrale ori locale nu se conformează măsurilor dispuse prin decizia de către Consiliul Concurenței, acesta poate introduce acțiune în contencios administrativ la Curtea de Apel București. Atunci când Consiliul Concurenței adoptă anumite decizii și acestea pot fi atacate la Curtea de Apel București, având calea recursului la Înalta Curte de Casație și Justiție. Sunt supuse de asemenea controlului judecătoresc reglementările Consiliului Concurenței și ordinele de inspecție. A fost necesară introducerea principiului controlului judecătoresc în mai multe articole din Legea concurenței având în vedere faptul că aplicarea legii se face prin activitățile umane care pot duce uneori la greșeli ce nu pot fi îndreptate decât prin controlul judecătoresc. Stabilirea competenței prin Legea contenciosului administrativ, prevăzută de Legea nr. 554/2004 la Curtea de Apel București s-a datorat importanței activității desfășurate de Consiliul Concurenței atât pentru respectarea dispozițiilor legale privind concurența în dreptul intern cât și conformitatea acestuia cu dispozițiile europene.

2.3.2. Organizarea Consiliului Concurenței

Din punct de vedere organizatoric, Consiliul Concurenței, în calitate de autoritate națională în domeniul concurenței, își desfășoară activitatea, deliberază și ia decizii în plen și în comisii.

Plenul Consiliului Concurenței este, așa cum am arătat mai sus, un organ colegial, format din șapte membri și anume: un președinte, doi vicepreședinți și patru consilieri de concurență. Numirea acestora se realizează de Președintele României, la propunerea colegiului consultativ al Consiliului Concurenței, cu avizul Guvernului și după audierea candidaților în comisia de specialitate a parlamentului. Durata mandatului a celor care alcătuiesc plenul Consiliului Concurenței este de cinci ani și poate fi reînnoit o singură dată, iar aceștia trebuie să se bucure de o înaltă reputație profesională și probitate civică.

În Consiliul Concurenței trebuie să lucreze oameni de o înaltă competență profesională și experiență, din acest motiv legea a stabilit că pentru a fi numit membru în această instituție o persoană trebuie să îndeplinească următoarele

condiții: să fie cetățean român, cetățean al unui stat membru al Uniunii Europene ori aparținând spațiului economic european sau cetățean al confederației elvețiene. Este de menționat aici faptul că legea concurenței este una din puținele legi naționale în care un membru dintr-o autoritate publică poate să fie și din afara spațiului românesc, ținându-se cont că suntem membri ai Uniunii Europene și facem parte din spațiul economic european. Cel care va fi numit membru al Consiliului Concurenței trebuie să cunoască limba română, are capacitate deplină de exercițiu, a absolvit studii superioare, are o înaltă competență profesională în domeniul concurenței și o bună reputație, având o vechime de minimum 10 ani în activități din domeniul economic sau juridic și nu a suferit vreo condamnare definitivă pentru o infracțiune săvârșită în împrejurări legate de exercitarea profesiei sau alte infracțiuni săvârșite cu intenție.

Potrivit articolului 56 din Legea nr. 187/2012²⁵ de punere în aplicare a noului Cod Penal, care va intra în vigoare la 01.02.2014, Legii concurenței nr. 21/1996, se modifică condițiile pe care trebuie să le îndeplinească o persoană pentru a fi numită membru al Consiliului Concurenței, astfel că articolul 17, alineatul 31, litera h va avea următorul cuprins: "nu este incapabilă ori nu a fost condamnată pentru infracțiuni contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii, infracțiuni de corupție, delapidare, infracțiuni de fals în înscrisuri, evaziune fiscală, infracțiuni prevăzute de Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism, republicată, sau pentru infracțiunile prevăzute de prezenta lege ori alte infracțiuni săvârșite cu intenție, pentru care legea prevede o pedeapsă cu închisoarea de 3 ani sau mai mare."

Tot prin această lege s-a modificat articolul 17, alineatul (8), litera (f) referitor la încetarea mandatului de membru al plenului Consiliului Concurenței ce va avea următorul cuprins: „prin revocare, pentru încălcarea gravă a prezentei legi sau pentru condamnare, prin hotărâre judecătorească definitivă, pentru săvârșirea unei infracțiuni."

Pentru președinte trebuie ca acesta să fi îndeplinit o funcție de conducere cu largi responsabilități în care a făcut dovada competenței sale profesionale și manageriale.

Organe de conducere din cadrul Consiliului Concurenței sunt: președintele, secretarul general, directorii, șefii de serviciu, iar organele de decizie la nivelul Consiliului Concurenței sunt: plenul, comisiile și președintele.

Consiliul Concurenței își organizează aparatul teritorial sub formă de Inspectorate de Concurență, fără personalitate juridică, grupate din punct de vedere geografic pe regiuni, coordonate și îndrumate de Direcția teritorială.

Organizarea, structura și procedurile de funcționare ale Consiliului Concurenței reglementate prin regulamentul din 02/02/2012 de organizare, funcționare și procedură al Consiliului Concurenței asigură realizarea atribuțiilor prevăzute de Legea concurenței, Legea privind concurența neloială și de

²⁵ Publicată în *Monitorul Oficial nr. 757/2012* din data de 12.11.2012

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 117/2006 (privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat).

2.3.3. Atribuții

În reglementările din Legea concurenței se arată o serie de atribuții ce-i revin Consiliului Concurenței, atribuții care însă reglementează diferite aspecte pentru funcționarea Consiliului și pe care le-am putea cataloga în: atribuții normative²⁶, jurisdicționale și de control.

Din punct de vedere al **atribuțiilor normative**, putem arăta următoarele: Consiliul Concurenței adoptă **regulamente** și **instrucțiuni**, emite **ordine**, ia **decizii** și formulează **avize**, face **recomandări** și elaborează **rapoarte în aplicarea legii**. (art. 27 alin. 1, așa cum a fost modificat prin O.U.G. nr. 75/2010);

Regulamentele se referă în special la organizare, funcționare și procedură, la concentrările economice, la stabilirea și perceperea tarifelor pentru procedurile și serviciile prevăzute de Legea concurenței, la analiza și soluționarea plângerilor, la constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor de către Consiliul Concurenței, precum și alte aspecte legate de concurență.

Instrucțiunile adoptate vizează reguli de concurență în diferite sectoare economice, definirea pieței relevante, plata taxelor și tarifelor, individualizarea sancțiunilor, restricționările direct legate și necesare punerii în aplicare a concentrărilor economice.

Proiectele de regulamentele și instrucțiuni, precum și modificările acestora, necesită avizul Consiliului legislativ, după care sunt adoptate în plenul consiliului concurenței și puse în aplicare prin Ordin al președintelui Consiliului Concurenței. Deși legea nu prevede dacă forma avizului de la consiliul legislativ este **consultativ** sau **obligatoriu**, considerăm că din punct de vedere juridic acesta trebuie să fie obligatoriu, în primul rând pentru că aceste regulamente sau instrucțiuni trebuie să nu intre într-un conflict de legi cu alte acte normative, cât și datorită faptului că acestea pot fi supuse controlului judecătoresc, întrucât potrivit art. 28, alin. 2 din Legea concurenței, reglementările Consiliului Concurenței pot fi atacate în contencios administrativ la Curtea de Apel București.

Ordinele – au o arie de cuprindere mai largă în sensul că prin ordine se pun în aplicare, se suspendă sau abrogă reglementările adoptate în plen, se dispune

²⁶ Gheorghe Gheorgiu, Marinela Nițu, op. cit., p.94: „Funcția normativă a Consiliului Concurenței nu trebuie înțeleasă în sensul noțiunii de normativitate, fiind cunoscute rolul și funcția pe care le are legislativul, excepțional, executivul, în a legifera, în a norma, a emite acte normative. A norma înseamnă a reglementa. În cazul nostru reglementările privesc protecția, menținerea și stimularea concurenței și a unui mediu concurențial normal în vederea promovării intereselor consumatorilor. Ansamblul atribuțiilor pe care le exercită Consiliul Concurenței ne îndreptățește să apreciem că această autoritate administrativă, autonomă în domeniul concurenței are și funcția de normativitate.”

efectuarea de investigații, se ordonă inspecții, se iau măsuri privind gestiunea internă și personalul din subordine, precum și orice alte măsuri necesare, strategii și misiune ale autorității de concurență.

Deciziile Consiliului Concurenței sunt acte administrative unilaterale, cu caracter individual prin care se constată încălcarea prevederilor legii concurenței și se aplică sancțiuni corespunzătoare, se dispun măsurile necesare restabilirii mediului concurenței, se acordă accesul la informații confidențiale, se soluționează plângerile în baza dispozițiilor legii, precum și cererile și notificările privind concentrările economice.

Avizele sunt formulate pentru proiectele de acte normative care pot avea impact anticoncurențial, autoritățile și instituțiile administrației publice centrale și locale fiind **obligate** să solicite acest aviz, și poate recomanda modificarea actelor normative care au un asemenea efect.

În cadrul Consiliului Concurenței funcționează ca organism nepermanent **Colegiul Consultativ**, format din 11 până la 17 reprezentanți ai mediului universitar de concurență, ai mediului de afaceri, ai asociațiilor de protecție a consumatorilor sau din alte persoane cu prestigiu în domeniul economic, juridic ori al concurenței, în cadrul Colegiului Consultativ pot funcționa grupuri de lucru pe teme specifice, iar acesta emite **opinii neobligatorii** care le sunt solicitate.

Punctele de vedere sunt formulate de Consiliul Concurenței pentru modificarea și completarea unor acte normative sau anumite regulamente asupra oricărui aspect în domeniul politicii concurențiale, la cererea: Președintelui și Guvernului României; comisiilor parlamentare, senatorilor și deputaților; autorităților și instituțiilor administrației publice centrale și locale; organizațiilor profesionale și patronale în măsura în care acestea au atribuții legate de reglementarea domeniilor în care activează; organizațiilor pentru protecția consumatorilor; instanțelor judecătorești și parchetelor.

Recomandări sunt făcute de Consiliul Concurenței pentru buna practică în diverse sectoare economice și îndrumări privind diverse aspecte generale ale aplicării legislației în domeniul concurenței, cu luarea în considerare a practicii instanțelor naționale și a celor de la nivelul Uniunii Europene, precum și a practicii Comisiei Europene.

Rapoarte. Anual sunt elaborate și comunicate de Consiliul Concurenței, rapoarte privind ajutoarele de stat, precum și orice alte rapoarte privind concurența, rapoarte de investigație, etc. În ceea ce privește politica de privatizare, respectiv politicile de ramură sau sectoriale, Consiliul Concurenței va consulta ministerele de resort, organele ale administrației publice centrale sau locale, precum și organizațiile patronale în cauză, iar acestea sunt obligate să trimită Consiliului Concurenței punctul lor de vedere în termen de 30 de zile de la solicitare. Acest punct de vedere va fi atașat la **raportul** asupra cazului analizat, fără a avea vreo sancțiune cu privire la neexprimarea punctului de vedere.

Sub aspectul **atribuțiilor jurisdicționale**, Consiliul Concurenței are o procedură proprie de examinare preliminară, de investigare și luare a deciziilor, în următoarele cazuri:

- *ia deciziile prevăzute de lege pentru încălcarea dispozițiilor* privind practicile anticoncurențiale referitoare la înțelegerile între întreprinderi și practicile concertate care au ca efect denaturarea concurenței, cazurile de poziție dominantă deținute de unele întreprinderi pe piața românească, privind imixtiunea autorităților și instituțiilor administrației publice centrale și locale care împiedică sau denaturează concurența, în situația concentrărilor economice care depășesc echivalentul în lei stabilit de lege, precum și în situația încălcărilor art. 101 și art. 102 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene când se constată aceste încălcări de către inspectorii de concurență;
- *acceptă angajamente și impune măsuri interimare* în condițiile prevăzute de lege. Pe durata procedurii de investigație referitoare la posibila săvârșire a unei practici anticoncurențiale, întreprinderile față de care a fost declanșată investigația pot formula propuneri de angajamente, în scopul înlăturării situației care a dus la declanșarea investigației;
- *retrage, prin decizie, beneficiul exceptării pentru înțelegerile, deciziile asociațiilor de întreprinderi sau practicile concertate cărora li se aplică prevederile art. 29 din regulamentul CE nr. 1/2003;*
- *sesizează instanțele judecătorești asupra cazurilor în care acestea sunt competente.*

Referitor la atribuțiile jurisdicționale trebuie să arătăm faptul că, deși Consiliul Concurenței are o activitate permanentă, este independent, jurisdicția sa este obligatorie, are și o natură jurisdicțională, însă rămâne **o autoritate administrativă**.

În articolul 5 din Regulamentul nr. 1/2003 al CE, competențele autorităților de concurență ale statelor membre arată ce pot să facă autoritățile de concurență ale statelor membre în aplicarea 81 și art. 82 CE, în cazurile individuale. În plus, articolul 6 din același regulament ne arată că „instanțele naționale (curțile și tribunalele statelor membre) sunt competente să aplice art. 81 și art. 82 CE.”

De altfel, chiar din conținutul Legii concurenței nr. 21/1996 rezultă foarte clar natura juridică de autoritate administrativă a Consiliului Concurenței prin atribuțiile pe care le are, iar controlul judiciar se face prin Curtea de Apel București. Nu se poate vorbi de o independență totală a Consiliului Concurenței atunci când efectuează o investigație și când în aceeași cauză ia o decizie. Anterior și Curtea Europeană de Justiție a dat o decizie în care arată că autoritatea de concurență nu are caracteristicile unei instanțe²⁷.

În ceea ce privește **atribuțiile de control** Consiliul Concurenței are următoarele obligații:

- efectuează investigații privind practicile anticoncurențiale referitoare la înțelegerile între întreprinderi și practicile concertate care au ca efect denaturarea concurenței, cazurile de poziție dominantă deținute de unele

²⁷ C. Butacu, *Legislația concurenței. Comentarii și explicații*. Ed. All Beck, București, 2005, p.160.

întreprinderi pe piața românească, privind imixtiunea autorităților și instituțiilor administrației publice centrale și locale care împiedică sau denaturează concurența, în situația concentrărilor economice care depășesc echivalentul în lei stabilit de lege, precum și în situația încălcărilor art. 101 și art. 102 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene;

- sesizează Guvernul asupra existenței unei situații de monopol sau a unor situații unde concurența este exclusă sau substanțial exclusă prin efectul unei legi, sau când există un dezechilibru major între cerere și ofertă, propunând acestuia măsurile necesare pentru remedierea disfuncționalităților constatate;
- urmărește aplicarea dispozițiilor legale și a altor acte normative incidente în domeniul concurenței;
- propune Guvernului sau organelor administrației publice locale luarea de măsuri disciplinare împotriva personalului din subordinea acestuia în cazul în care acestea nu respectă dispozițiile obligatorii ale Consiliului Concurenței;
- asigură aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 117/2006 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 137/2007, precum și aplicarea prevederilor Legii nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale, cu modificările și completările ulterioare.

Legea concurenței mai arată faptul că acest Consiliu al Concurenței în calitate sa de autoritate națională de concurență are toate drepturile și obligațiile prevăzute de Regulamentul Consiliului Europei nr. 1/2003 și nr. 139/2004.

CONCLUZII

Abordarea concurenței este o temă care merită investigată pentru că privește modul cum funcționează piețele, raportul dintre cerere și ofertă fiind interesul major atât al consumatorului cât și al producătorului.

Importanța concurenței este reliefată de preocupările internaționale care sunt evidențiate prin prisma organismelor instituționale internaționale, europene și naționale începând cu Acordul General pentru Tarife și Comerț (GATT), autoritățile și instituțiile la nivel european respectiv autoritatea națională în domeniul concurenței și anume Consiliul Concurenței;

Prin prisma analizei economice și instituționale s-a evidențiat rolul deosebit al Uniunii Europene ca membru activ în Organizația Mondială a Comerțului ceea ce contribuie la deschiderea piețelor pentru mărfuri, investiții și servicii.

BIBLIOGRAFIE

1. Chiriac, Dumitru; Humă, Cristina; Tudor, Cristina, *Impactul socioeconomic al apei asupra calității vieții populației din România*-
<http://www.iccv.ro/romana/revista/rcalvit/pdf/cv2001.1-4>.
2. Galli, Giampaolo; Pelkmans, Jacques, *Regulatory Reform and Competitiveness in Europe*, Centre for European Policy Studies, 2000.
3. Hall, D.; Lethbridge, J.; Lobina, E., *Public-public partnerships in health and essential services*, PSIRU, iulie 2005.
4. Klugman, J., "Overview", in *Poverty Reduction Strategy Paper Sourcebook*, The World Bank, Washington, DC., 2001, www.worldbank.org/poverty/strategies/
5. Lok-Dessallien, Renata, *Review of Poverty Concepts and Indicators*, UNDP 2000.
6. Milanovic, B., "Explaining the Increase in Inequality During Transition", în *Economics of Transition*, 7 (2); 299-341, 1999.
7. Sautter, Hermann, *Towards a strategy for pro-poor growth in South Eastern Europe*, Paper presented at the International Conference, "Towards Equality and Social Inclusion in South Eastern Europe", Bucharest, 29-30 October 2004.
8. Trubek, D.; Mosher J., "New governance, employment policy and the European Social Model", în Zeitlin & Trubek, *Governing work and welfare in a new economy. European and American experiments*, Oxford UP, 2003:35, 2003.
9. Tsaklogou, P.; Papadopoulos, F., "Aggregate Level and Determining Factors of Social Exclusion" in "Twelve European Countries", *Journal of European Social Policy*, 12 (3); 211-225; pp. 212-3, 2002.
20. World Bank, *România - Raport de evaluare a asistenței de țară*, nr. 32452, 2005.
11. World Bank, *Romania Country Brief* 2004, <http://lnweb18.worldbank.org>, 2004c.
12. World Bank, *Romania: Poverty Assessment*, Volume I: Main Report, (Washington D.C.), September 30, 2003, 2003d.
13. World Bank, *World Development Indicators* (CD-ROM), 2004e.
14. World Bank, *World Development Report 2000/2001*, Attacking Poverty, Washington D.C., 2000b.
15. International Monetary Fund, *Public-Private Partnerships*, martie 2004.
16. "Investing in Development. A practical plan to achieve the Millennium Development Goals", *Overview*. Millennium Project, New York, 2005.
17. Issue Paper: *Environmentally Friendly Public Transport Planning*.